

มาตรฐานโรงพยาบาล และบริการสุขภาพ

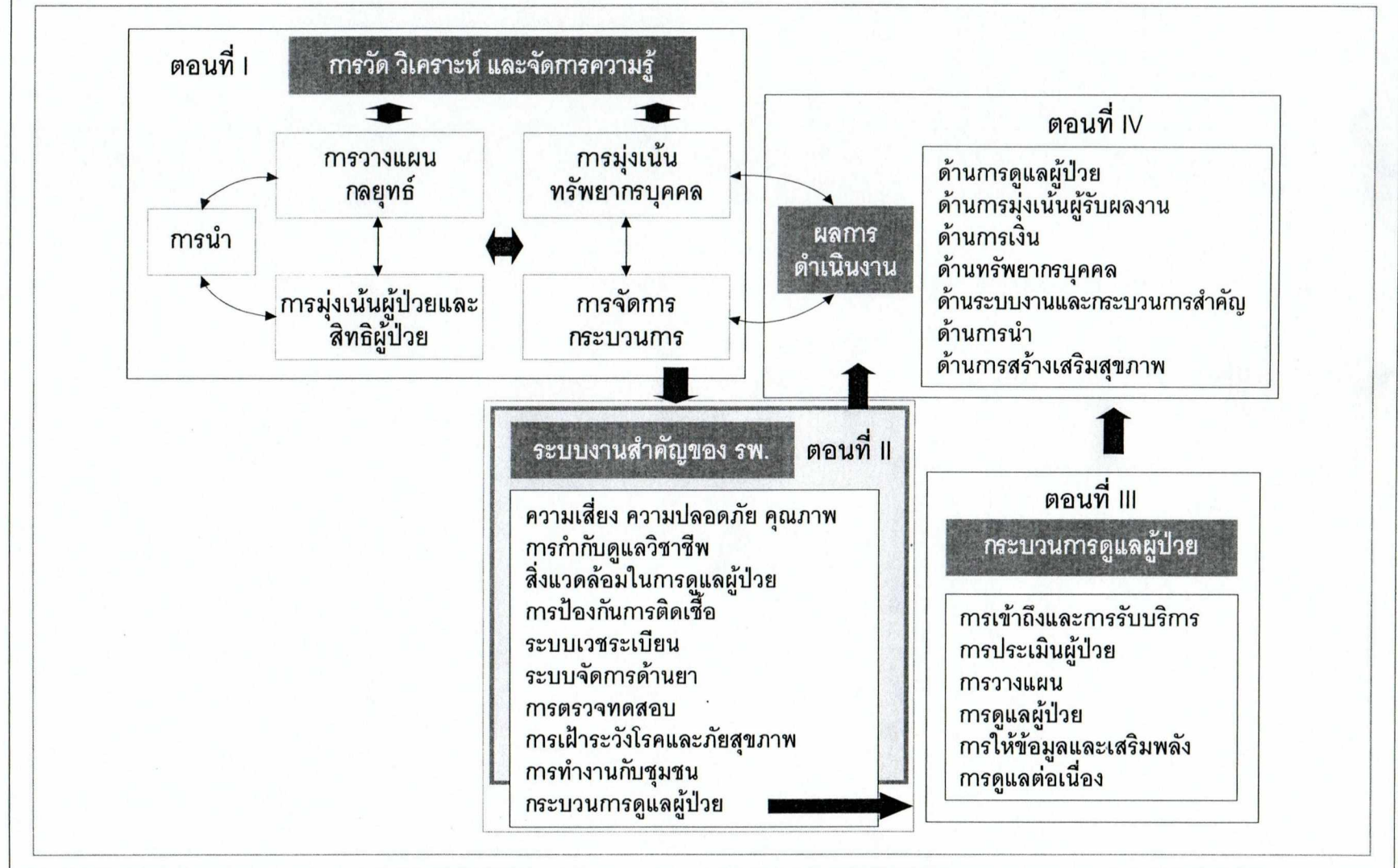
ฉบับเฉลิมพระเกียรติฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี

ปรับปรุง มกราคม 2558

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)

ตอนที่ II ระบบงานสำคัญของโรงพยาบาล

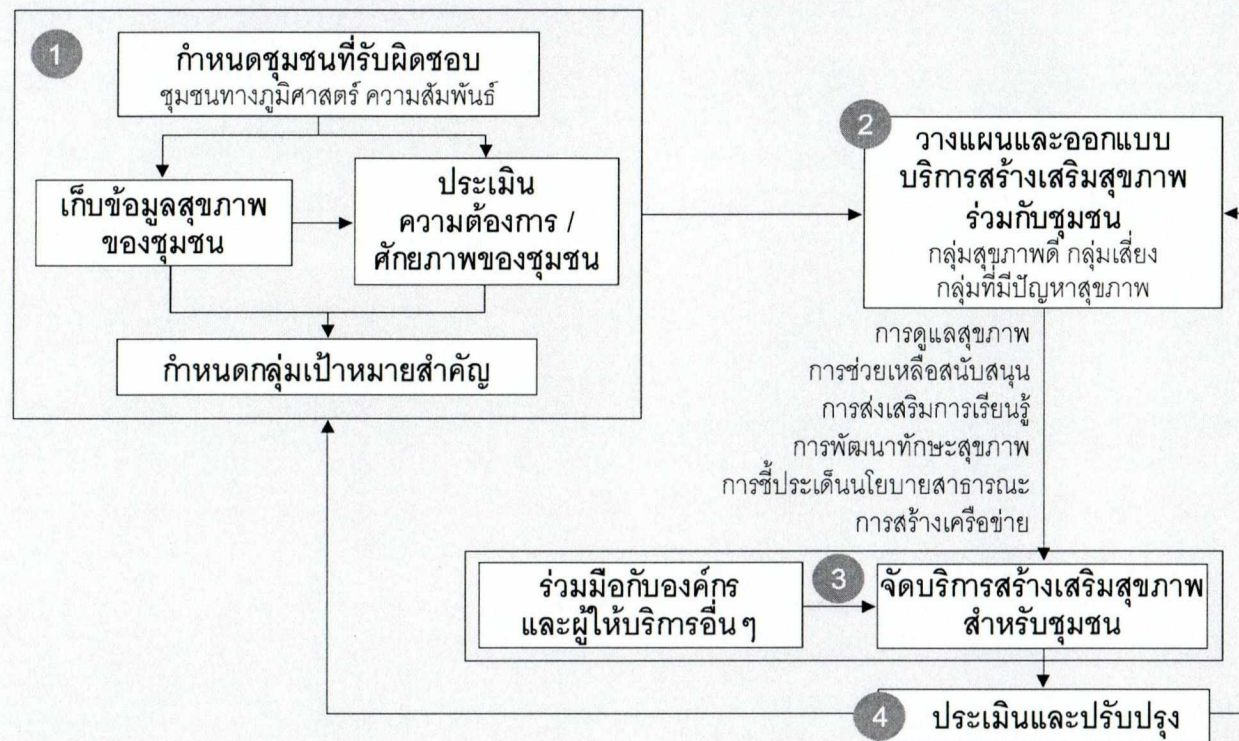

ตอนที่ II ระบบงานสำคัญของโรงพยาบาล

II-9 การทำงานกับชุมชน (COM)

II-9.1 การจัดบริการสร้างเสริมสุขภาพสำหรับชุมชน (Health Promotion for the Community)

ทีมผู้ให้บริการร่วมมือกับชุมชน จัดให้มีบริการสร้างเสริมสุขภาพที่สนองต่อความต้องการของชุมชนที่รับผิดชอบ

ตอนที่ II ระบบงานสำคัญของโรงพยาบาล

II-9.1 การจัดบริการสร้างเสริมสุขภาพสำหรับชุมชน (COM.1)

ทีมผู้ให้บริการร่วมมือกับชุมชน¹⁴⁰ จัดให้มีบริการสร้างเสริมสุขภาพที่สนองต่อความต้องการของชุมชนที่รับผิดชอบ.

- (1) ทีมผู้ให้บริการกำหนดชุมชนที่รับผิดชอบ, ประเมินความต้องการ¹⁴¹ และศักยภาพของชุมชน, และกำหนดกลุ่มเป้าหมายสำคัญในชุมชน.
- (2) ทีมผู้ให้บริการวางแผนและออกแบบบริการสร้างเสริมสุขภาพ¹⁴² ร่วมกับชุมชนเพื่อตอบสนองความต้องการและปัญหาของชุมชน.
- (3) ทีมผู้ให้บริการจัดบริการสร้างเสริมสุขภาพสำหรับชุมชน¹⁴³ โดยร่วมมือกับองค์กรและผู้ให้บริการอื่นๆ.
- (4) ทีมผู้ให้บริการติดตามประเมินผลและปรับปรุงบริการสร้างเสริมสุขภาพในชุมชน.

¹⁴⁰ **ชุมชน** อาจจะเป็นชุมชนทางภูมิศาสตร์ หรือชุมชนที่เกิดจากความสัมพันธ์ของกลุ่มคนที่มีเป้าหมายเดียวกัน

¹⁴¹ **การประเมินความต้องการของชุมชน** ครอบคลุมถึงการเก็บรวบรวมสารสนเทศเกี่ยวกับสุขภาพของชุมชน เช่น ปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาพ สถานะสุขภาพ ศักยภาพ และความเสี่ยงด้านสุขภาพในชุมชน

¹⁴² **การออกแบบและวางแผนบริการสร้างเสริมสุขภาพ** ควรใช้ข้อมูลทั้งในระดับบุคคล ระดับกลุ่มบุคคล และระดับชุมชน, ควรครอบคลุมกลุ่มสุขภาพดี กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหาสุขภาพ, แผนควรประกอบด้วยเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ผลลัพธ์ที่ต้องการ และตัวชี้วัดที่เหมาะสม

¹⁴³ **บริการสร้างเสริมสุขภาพสำหรับชุมชน** อาจครอบคลุมการดูแล การช่วยเหลือสนับสนุน การส่งเสริมการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะสุขภาพ การชี้ประเด็นที่เป็นนโยบายสาธารณะ และการสร้างเครือข่าย

SPA Part II (Developing)

คู่มือการนำมาตรฐานสู่การปฏิบัติ

สำหรับ มาตรฐานโรงพยาบาลและบริการสุขภาพ

ฉบับเฉลิมพระเกียรติฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)

SPA II-9 การทำงานกับชุมชน

SPA II - 9.1 การจัดบริการสร้างเสริมสุขภาพสำหรับชุมชน (COM.1)

ทีมผู้ให้บริการร่วมมือกับชุมชน จัดให้มีบริการสร้างเสริมสุขภาพที่สนองต่อความต้องการของชุมชนที่รับผิดชอบ.

(1) ทีมผู้ให้บริการกำหนดชุมชนที่รับผิดชอบ, ประเมินความต้องการ และศักยภาพของชุมชน, และกำหนดกลุ่มเป้าหมายสำคัญในชุมชน.

กิจกรรมที่ควรดำเนินการ

- ผู้บริหารร่วมกับทีมที่รับผิดชอบ ร่วมกันทำความเข้าใจความหมายของชุมชน ว่าครอบคลุมถึงชุมชนทางภูมิศาสตร์ และชุมชนทางสังคมที่มารวมตัวกันเพื่อเป้าหมายเดียวกัน
- ผู้บริหารร่วมกับทีมที่รับผิดชอบ กำหนดชุมชนที่รับผิดชอบที่จะจัดบริการสร้างเสริมสุขภาพ
- ทีมผู้ให้บริการร่วมกันทำความเข้าใจบริบทของชุมชนที่รับผิดชอบ โดย
 - ประเมินความต้องการของชุมชน ซึ่งครอบคลุมถึงการเก็บรวบรวมสารสนเทศเกี่ยวกับสุขภาพของชุมชน เช่น ปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาพ สถานะสุขภาพ ศักยภาพ และความเสี่ยงด้านสุขภาพของชุมชน
 - ทบทวน ทำความเข้าใจกับสถานการณ์ และขีดความสามารถในปัจจุบันของชุมชน ครอบคลุมมุมมองด้านการส่งเสริม รักษา ป้องกัน และฟื้นฟู
 - ประเมินศักยภาพของชุมชน เพื่อรับรู้ถึงความสามารถสูงสุดที่เป็นไปได้ของชุมชนนั้นๆ ถ้าหากชุมชนนั้นได้รับการสนับสนุน ด้านการบริการ ประสานความร่วมมือ ส่งเสริม เพิ่มพลังอำนาจอย่างเต็มที่
 - กำหนดกลุ่มเป้าหมายสำคัญในชุมชน (ซึ่งอาจมีทั้งกลุ่มที่มีสุขภาพดี กลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงหรือด้อยโอกาส กลุ่มที่มีปัญหาสุขภาพ)

ประเด็นที่ควรตอบในแบบประเมินตนเองโดยสรุป

- สรุปชุมชนที่รับผิดชอบ ความต้องการ ศักยภาพ กลุ่มเป้าหมายสำคัญ

(2) ทีมผู้ให้บริการวางแผนและออกแบบบริการสร้างเสริมสุขภาพ ร่วมกับชุมชนเพื่อตอบสนองความต้องการและปัญหาของชุมชน.

กิจกรรมที่ควรดำเนินการ

- ทีมผู้ให้บริการร่วมกับชุมชนวางแผนและออกแบบบริการสร้างเสริมสุขภาพ โดย

- ใช้ข้อมูลทั้งในระดับบุคคล ระดับกลุ่มบุคคล และระดับชุมชน เพื่อระบุปัญหาและความต้องการด้านสุขภาพ
- พิจารณาบริการให้ครอบคลุมกลุ่มสุขภาพดี กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหาสุขภาพ
- พิจารณาบริการที่เป็นไปได้ ได้แก่
 - การดูแลสุขภาพ
 - การช่วยเหลือสนับสนุน
 - การส่งเสริมการเรียนรู้
 - การพัฒนาทักษะสุขภาพ
 - การชี้ประเด็นนโยบายสาธารณะ
 - การสร้างเครือข่าย

○ จัดทำแผนประกอบด้วยเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ผลลัพธ์ที่ต้องการ และตัวชี้วัดที่เหมาะสม
ประเด็นที่ควรตอบในแบบประเมินตนเองโดยสรุป

- สรุปแผนงานสร้างเสริมสุขภาพสำหรับชุมชนจำแนกตามลักษณะบริการต่างๆ และผลคาดว่าจะสามารถตอบสนองความต้องการและปัญหาของชุมชน

(3) ทีมผู้ให้บริการจัดการบริการสร้างเสริมสุขภาพสำหรับชุมชน โดยร่วมมือกับองค์กรและผู้ให้บริการอื่นๆ.

กิจกรรมที่ควรดำเนินการ

- ทีมผู้ให้บริการดำเนินการจัดการบริการสร้างเสริมสุขภาพสำหรับชุมชนตามแผนที่กำหนดไว้ในข้อ (2)
- ทีมผู้ให้บริการแสวงหาความร่วมมือกับองค์กรและผู้ให้บริการอื่นๆ ในการจัดการบริการสร้างเสริมสุขภาพ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานีนามัย ร้านขายยาในชุมชน การแพทย์พื้นบ้าน เป็นต้น
- ทบทวนการจัดการบริการสร้างเสริมสุขภาพสำหรับชุมชน โดยพิจารณาถึงลักษณะการดำเนิน ความครอบคลุม ความเหมาะสมสอดคล้องกับแผนงานที่วางไว้ และรูปแบบ ลักษณะ ระดับการมีส่วนร่วมขององค์กรและผู้ให้บริการอื่นๆ ในประเด็นดังต่อไปนี้
 - การดูแลสุขภาพ
 - การช่วยเหลือสนับสนุน
 - การส่งเสริมการเรียนรู้
 - การพัฒนาทักษะสุขภาพ
 - การชี้ประเด็นนโยบายสาธารณะ
 - การสร้างเครือข่าย

ประเด็นที่ควรตอบในแบบประเมินตนเองโดยสรุป

- ความครอบคลุมของการดำเนินงาน, ความร่วมมือกับองค์กรและผู้ให้บริการอื่นๆ

(4) ทีมผู้ให้บริการติดตามประเมินผลและปรับปรุงบริการสร้างเสริมสุขภาพในชุมชน.

กิจกรรมที่ควรดำเนินการ

- ทีมผู้ให้บริการติดตามประเมินผลการจัดบริการสร้างเสริมสุขภาพในชุมชน เปรียบเทียบกับแผนงานและความต้องการสุขภาพของชุมชน
- ทีมผู้ให้บริการนำสิ่งที่ได้จากการทบทวนประเมินผลมาจัดลำดับความสำคัญ สื่อสารแก่ชุมชนที่มีส่วนร่วม เพื่อร่วมกันพัฒนาการจัดบริการสร้างเสริมสุขภาพในชุมชนอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นที่ควรตอบในแบบประเมินตนเองโดยสรุป

- สรุปผลการประเมินและการปรับปรุงที่เกิดขึ้น

SPA in Action (Part II)

คู่มือการนำมาตรฐานสู่การปฏิบัติ

SPA in Action (Part II)

สำหรับมาตรฐานโรงพยาบาลและบริการสุขภาพ ฉบับเฉลิมพระเกียรติฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) 2556

II-9 การทำงานกับชุมชน

II - 9.1 การจัดบริการสร้างเสริมสุขภาพสำหรับชุมชน (COM.1)

ทีมผู้ให้บริการร่วมมือกับชุมชน จัดให้มีบริการสร้างเสริมสุขภาพที่สนองตอบต่อความต้องการของชุมชนที่รับผิดชอบ.

- (1) ทีมผู้ให้บริการกำหนดชุมชนที่รับผิดชอบ, ประเมินความต้องการ และศักยภาพของชุมชน, และกำหนดกลุ่มเป้าหมายสำคัญในชุมชน.

คำถามเพื่อตรวจสอบตนเอง	ดำเนินการปรับปรุง
ชุมชนที่องค์กรรับผิดชอบพื้นที่ดูแลสุขภาพอย่างครอบคลุมผสมผสานตั้งแต่ระดับปฐมภูมิคืออะไร	รับรู้ความต้องการและศักยภาพของชุมชน ทบทวนบทบาทขององค์กรสำหรับชุมชนดังกล่าว และโอกาสที่จะทำให้มากขึ้น
ชุมชนที่องค์กรรับผิดชอบพื้นที่ดูแลสุขภาพในระบบส่งต่อ และเป็นพี่เลี้ยงแก่สถานพยาบาลอื่นคืออะไร	รับรู้ความต้องการและศักยภาพของชุมชน ทบทวนบทบาทขององค์กรสำหรับชุมชนดังกล่าว และโอกาสที่จะทำให้มากขึ้น
สถานพยาบาลและศูนย์สุขภาพชุมชนที่อยู่ในพื้นที่การดูแลขององค์กรมีอะไรบ้าง	ทบทวนบทบาทขององค์กรในการสนับสนุนการพัฒนาความสามารถของสถานพยาบาลดังกล่าว
ชุมชนที่เป็น self-help group ที่องค์กรให้การสนับสนุนมีอะไรบ้าง	รับรู้ความต้องการและศักยภาพของชุมชน ทบทวนบทบาทขององค์กรสำหรับชุมชนดังกล่าว และโอกาสที่จะทำให้มากขึ้น

- (2) ทีมผู้ให้บริการวางแผนและออกแบบบริการสร้างเสริมสุขภาพ ร่วมกับชุมชนเพื่อตอบสนองความต้องการและปัญหาของชุมชน.

คำถามเพื่อตรวจสอบตนเอง	ดำเนินการปรับปรุง
ร่วมกับผู้นำชุมชน พิจารณาว่าผู้ป่วยหรือกลุ่มผู้ป่วยในชุมชนที่ควรได้รับการดูแลสุขภาพอย่างเป็นองค์รวมในชุมชนมีอะไรบ้าง	วางแผนและออกแบบบริการที่เหมาะสมกับผู้ป่วย/กลุ่มผู้ป่วยดังกล่าว
ร่วมกับผู้นำชุมชน พิจารณาว่ากลุ่มเสี่ยงในชุมชนมีอะไรบ้าง	วางแผนและออกแบบกิจกรรมเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงและลดพฤติกรรมเสี่ยงของกลุ่มเป้าหมาย
ร่วมกับผู้นำชุมชน พิจารณาโอกาสสร้างเสริมสุขภาพสำหรับกลุ่มบุคคลทั่วไปในวัยต่างๆ	วางแผนและออกแบบกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมสุขภาพสำหรับกลุ่มวัยต่างๆ

(3) ทีมผู้ให้บริการจัดบริการสร้างเสริมสุขภาพสำหรับชุมชน โดยร่วมมือกับองค์กรและผู้ให้บริการอื่นๆ.

คำถามเพื่อตรวจสอบตนเอง	ดำเนินการปรับปรุง
ทบทวนว่ากิจกรรมใดที่ดำเนินการได้ตามแผน	สร้างการเรียนรู้ร่วมกันว่ามีปัจจัยส่งเสริมอะไร และนำไปใช้ประโยชน์สำหรับกิจกรรมอื่นๆ
ทบทวนว่ากิจกรรมใดที่ประสบปัญหาในระหว่าง การดำเนินการ	วิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค และร่วมกันหาทางออกที่สร้างสรรค์
ทบทวนว่ากิจกรรมใดที่มีได้นำแผนไปสู่การปฏิบัติ	วิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค และร่วมกันหาทางออกที่สร้างสรรค์

(4) ทีมผู้ให้บริการติดตามประเมินผลและปรับปรุงบริการสร้างเสริมสุขภาพในชุมชน.

คำถามเพื่อตรวจสอบตนเอง	ดำเนินการปรับปรุง
เปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนด กิจกรรมใดที่บรรลุเป้าหมายหรือทำได้ดีกว่าเป้าหมาย	สร้างการเรียนรู้ร่วมกันว่ามีปัจจัยส่งเสริมอะไร และนำไปใช้ประโยชน์สำหรับกิจกรรมอื่นๆ
เปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนด กิจกรรมใดที่ไม่สามารถบรรลุเป้าหมาย	วิเคราะห์สาเหตุของการไม่บรรลุเป้าหมายและวางแผนปรับปรุงร่วมกับชุมชนสำหรับการดำเนินงานขั้นต่อไป

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)
The Healthcare Accreditation Institute (Public Organization)

HA Scoring Guideline

www.ha.or.th

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)
เลขที่ 88/35 อาคารคุณภาพแห่งชาติ ชั้น 5 กระทรวงสาธารณสุข ซอย 6 ถนนวิภาวดี ต.คลองจั่น อ.เมือง จ.นนทบุรี
โทรศัพท์ 02 832 2400 โทรสาร 02 832 2540

II – 9 การทำงานกับชุมชน (COM)										
9.1 การจัดบริการสร้างเสริมสุขภาพสำหรับชุมชน (COM.1)										
ทีมผู้ให้บริการร่วมมือกับชุมชน จัดให้มีบริการสร้างเสริมสุขภาพที่สนองตอบต่อความต้องการของชุมชนที่รับผิดชอบ.										
69 การจัดบริการสร้างเสริมสุขภาพสำหรับชุมชน	เรียนรู้ชุมชน ศักยภาพและความต้องการของชุมชน			จัดบริการสุขภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน		วางแผนและออกแบบบริการสร้างเสริมสุขภาพร่วมกับชุมชน		มีความโดดเด่น เช่นมีระบบเกื้อหนุนการสร้างบริการสุขภาพเต็มพื้นที่ที่รับผิดชอบ		มีการประเมินและปรับปรุงการจัดบริการสำหรับชุมชนอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ชุมชนทุกแห่งในพื้นที่สามารถเข้าถึงบริการสร้างเสริมสุขภาพที่จำเป็นได้
	0.5	1.0	1.5	2.0	2.5	3.0	3.5	4.0	4.5	5.0